

Vprašanja za izpit iz literarne teorije 2003/2004

Predavatelj:izr. prof. dr. Marko Juvan

Snov predavanj – za E in D

Vprašanja, ki so na koncu v ležečem tisku, se ne nanašajo na predavanja, temveč le na članke M. Juvana iz seznama literature pod B. Večina ostalih vprašanj iz snovi predavanj pa je prav tako obravnavana v navedenih objavah.

1. Kaj danes označuje izraz "teorija"?
2. Katere so značilnosti sodobne teorije?
3. Kakšen je pomen literarne teorije oziroma opisne poetike v splošni teoriji?
4. Kako se v postmoderni kaže pluralnost teorije?
5. Kaj je s položajem subjekta spoznavanja v humanistiki in v postmodernih znanostih?
6. Kako se je v postmoderni spremenil položaj literature v družbi?
7. Kakšen je pomen "afere Sokal" za sodobno teorijo?
8. Kaj pomeni izraz diskurz?
9. Kakšne so metode in cilji teorije literarnega diskurza?
10. Označite literarno delo kot element diskurza.
11. Označite literaturo kot diskurz.
12. Kakšna je Johansenova tipologija diskurzov in kakšno je mesto literature v njej?
13. Kaj pomeni izraz literarnost?
14. Po čem naj bi se značilnosti literarnega besedila razlikovale od neliterarnih besedil?
15. Kako se raba jezika v literarnem besedilu razlikuje od siceršnjih rab?
16. Kaj pomeni izraz "potujitev"?
17. Razložite, zakaj je literarno besedilo večpomensko!
18. V čem se odnos literarnega besedila do resničnosti razlikuje od razmerja, ki ga do resničnosti vzpostavljajo neliterarna besedila?
19. Kako je Aristotel razložil razliko med zgodovinopisjem in pesništvom?
20. Naštejte primere, ko posamezne značilnosti literarnega besedila veljajo tudi za pojave, ki jih ne prištevamo k literaturi!
21. Navedite kak primer, ko na literarnost vpliva sporočevalni kontekst besedila!
22. Na podlagi česa lahko trdimo, da je literarnost konvencija?
23. Kaj je obzorje pričakovanj in kako vpliva na literarnost?
24. Kakšna je vloga avtorja pri bralčevem sprejemanju besedila?
25. Kaj je "ready-made" in kaj nam pove o naravi umetnosti?
26. Kaj je literarni kanon?
27. V kakšni zvezi sta literarni kanon in literarnost?
28. Kaj je sistemska teorija literature?
29. Kaj je sistem in katere so njegove značilnosti?
30. Zakaj je upravičeno literaturo razlagati kot sistem?
31. Kaj tvori strukturo sistema literature?
32. Katere so glavne delovalne vloge v literarnem sistemu?
33. Katere so funkcije literature?
34. Kaj je spoznavna oziroma kognitivna vloga književnosti?
35. Kaj je etična oziroma moralno-socialna vloga književnosti?
36. Kaj je estetska (hedonistično-emocionalna) vloga književnosti?

37. V čem je književnost ideološko orodje?
38. Kako literatura kritično razgalja ideologije?
39. Kaj sta estetska in polivalenčna literarna konvencija?
40. Kateri teoretski problemi pridejo do izraza v "primeru Pikalo"?
41. Iz kakšnih zgodovinskih podlag se je razvil konflikt med "realistično fikcijo" in "umetniško svobodo" na eni strani in "pravico do zasebnosti in dobrega imena" ter "javno moralo" na drugi strani?
42. Kako se je spremenil položaj literarnega diskurza v zadnji tretjini 20. stoletja in kakšne posledice ima to za njegovo avtonomijo?
43. Kaj je fikcija?
44. Kakšna je razlika med fiktivnostjo in fikcijskostjo?
45. Kako je s fikcijo kot potezo literarnosti?
46. Kaj je mogoči/možni svet?
47. Zakaj lahko fikcijo obravnavamo kot mogoči svet?
48. Kateri so kriteriji fiktivnega?
49. Kateri so semantični kriteriji fiktivnega?
50. Kateri so pragmatični kriteriji fiktivnega?
51. Kaj je fikcijska pogodba?
52. Kakšen je značaj sodb/trditev v fikciji?
53. Kako fikcija parazitira v resničnosti?
54. V čem je resničnost fiktivna?
55. Kako je z referencialnostjo osebnih imen v fikciji?
56. Kaj je reprezentacija?
57. Katere so družbene razsežnosti reprezentacije v literaturi?
58. Ob primerih razložite konvencije reprezentacije glede na omejevanje in hierarhije predmetov predstavljanja!
59. Kaj je besedilo?
60. Katere stroke se ukvarjajo z besedilom?
61. Kaj v semiotiki pomeni izraz tekst?
62. Kaj vzpostavlja kohezijo in koherenco besedila?
63. Kako se v besedilu povezujejo propozicije povedi?
64. Kakšna je vloga bralca pri sprejemanju besedila?
65. Kaj je besedilni svet?
66. Kaj pomeni izraz inferiranje? Navedite kak primer za ta pojav!
67. Zakaj je besedilo odprta, shematična tvorba?
68. Kako je diskurz (govor, besedo) razlagal Bahtin?
69. Kako se v besedilo vpišejo sledi konteksta, v katerem je nastalo?
70. Kaj pomeni trditev, da je jezik modelativni sistem?
71. Kako jezik kategorizira svet?
72. Razložite, kakšna so razmerja med jezikom, diskurzom in subjektom!
73. Kako se prek literarnih besedil subjekt srečuje z družbeno-kulturno vednostjo?
74. Zakaj lahko trdimo, da teksti ne le predstavljajo, ampak tudi ustvarjajo resničnost?
75. Razložite, zakaj ima diskurz performativno razsežnost!
76. Kako literarni diskurz oblikuje identiteto subjekta?
77. Kaj pomeni izraz identiteta?
78. Kako razlagajo razmerje med identiteto in literarnim besedilom?
79. Zakaj je identiteta krovna tema književnosti?
80. Kako literatura vpliva na identiteto bralcev?
81. Kako literatura oblikuje nacionalno identiteto?
82. Kako se v literarnem besedilu vzpostavlja identiteta avtorja?

83. *Kaj pomeni izraz "stil" v sodobni literarni teoriji?*
84. *Kakšen je položaj stilistike v literarni vedi?*
85. *Kje se – razen v literarni teoriji – še uporablja pojem stil?*
86. *Katera so glavna tradicionalna pojmovanja stila?*
87. *Razložite razumevanje stila kot okrasa!*
88. *Razložite pojmovanje stila kot odklona od norme!*
89. *Razložite razumevanje stila kot variantne ubeseditve iste vsebine!*
90. *Zakaj je norma relativna?*
91. *Ali so vse izbire iz jezikovnega koda že stilotvorne?*
92. *Kaj so "vmesniki", ki pogojujejo stilne izbire?*
93. *Razložite pojmovanje stila kot diferencialne kvalitete in indeksalnega znaka!*
94. *Kaj je po Bradfordu "dvojni vzorec"?*
95. *Kako se s stilom oblikuje identiteta besedila in njegovega subjekta?*
96. *Kaj pomeni izraz "genologija"?*
97. *Kakšna je hierarhija genoloških pojmov na Slovenskem?*
98. *Kaj pomeni v genologiji "družinska podobnost"?*
99. *Kaj je predmet (naloga) genologije?*
100. *Kaj je esencializem in kako se je kazal v genologiji?*
101. *Kaj je antiesencializem in kako se kaže v genologiji?*
102. *Kako nastane žanr?*
103. *Kako obstaja žanr?*
104. *Kaj so genološka poimenovanja?*
105. *Kaj so genološki pojmi?*
106. *Kaj so genološki predmeti?*
107. *Kako poteka teoretsko ločevanje med žanri?*
108. *Kako poteka ločevanje med žanri v literarnem življenju?*
109. *Kako žanre razlagamo s teorijo medbesedilnosti?*